

Ramme for overgange i barnets og den unges liv

Fra forskning ved vi:

- En vellykket overgang er kendetegnet ved et tværfagligt samarbejde mellem institutioner samt et samarbejde mellem institutioner og forældre i form af samarbejdsaktiviteter om at skabe kontinuitet og sammenhæng, så børnene kan genkende sig selv over tid og sted både før og efter institutionsstart, og så de kan få en oplevelse af tilpashed, tryghed og robusthed.

(Brostrøm)

- Børnene mestrer og orienterer sig i overgangen ved hjælp af og sammen med hinanden. Børnene indgår og orienterer sig derfor i det nye i overgangen via de allerede etablerede børnefællesskaber.

(Højholt)

”Mens voksne typisk ser overgangen som et skift, der gør barnet større, vil barnet selv opleve at blive mindre”.

Citat Pernille Hviid, Cand. Psych.

Godkendt af Børneudvalget den 7. april 2021

Acadre: 19/10617

Indhold

Formålet med arbejdet med overgange	3
Hvad bygger rammen på?.....	3
Hvad kendetegner en overgang?	3
Hvad er en overgang?	3
Hvad er vi særlig opmærksomme på ved overgange?	4
Hvem gør hvad og hvorfor.....	5
1. Hjem/sundhedsplejersken – dagpleje/vuggestue	5
2. Dagpleje – Børnehave.....	7
3. Børnehave – Skole	10
4. Udskoling – 10. klasse og ungdomsuddannelser	15
Bilag 1: Årshjul Børnehave – Skole.....	17
Bilag 2: Strategiske mål for overgange fra dagtilbudspolitikken	19
Bilag 3: Strategiske mål for overgange fra skolepolitikken	20
Bilag 4: Fælles børnesyn for børn og ungeområdet	21
Bilag 5: Overordnede principper for arbejdet med kerneopgaven på børne-, unge- og kulturområdet	22

Formålet med arbejdet med overgange

Formålet med arbejdet med overgange er at styrke sammenhængene i børnenes liv.

Udgangspunktet for arbejdet er:

”I Billund Kommune er det værdifuldt, at ethvert barn eller ung ved en overgang fra en institution til en anden føler sig ventet og velkommen og mødt på dets styrker og udfordringer¹.”

Hvad bygger rammen på?

Rammen for overgange tager afsæt i følgende godkendte strategiske dokumenter:

- Byrådets vision: Fremtidens legeplads
- FN's verdensmål specielt det tredje mål om sundhed og trivsel
- Strategiske mål i dagtilbudspolitikken og skolepolitikken (*bilag 2 og 3*)
- Fælles fundament for Børne- og Ungeområdet i Billund Kommune med børnesyn (*bilag 4*) og overordnede principper for arbejdet med kerneopgaven på børne-, unge- og kulturområdet (*bilag 5*).

Derudover bygger rammen på oplæg ved Inge Schoug Larsen, Cand. Psych.

Hvad kendetegner en overgang?

Det er helt centralt at have fokus på overgange i barnets og den unges liv, fordi:

- Overgange mellem forskellige faser og situationer er centrale omdrejningspunkter for børns læring og trivsel
- Overgange er vitale og afgørende i børns udvikling, fordi de giver anledning til helt nye udfordringer, erfaringer og læring
- Overgange indebærer risiko for identitets- og læringstab

Hvad er en overgang?

Barnet og den unge oplever hver dag overgange. Det kan være i forbindelse med skiftet fra udendørs læringsmiljøer til frokost, fra institution til hjemmet, fra matematik til dansk og fra skole til fritid. Børn og unge indgår hver dag i mange forskellige kontekster og relationer med forskellige børn og voksne. Hver gang konteksten er ny, kan det betragtes som en overgang.

I denne ramme for overgange er overgange tragtet ned til de 4 mere formelle overgange i barnet og den unges liv.

1. Hjem/sundhedsplejersken – dagpleje/vuggestue
2. Dagpleje - børnehave
3. Børnehave – skole
4. Udskoling – ungdomsuddannelse

Overvejelser og principper for disse overgange kan dog overføres til de daglige overgange i barnets og den unges liv.

¹ Del af de strategisk mål for overgange i hhv. dagtilbuds- og skolepolitikken.

Hvad er vi særlig opmærksomme på ved overgange?

- At barnet og den unge er omdrejningspunkt for overleveringen
- At undgå at børn og unge oplever kompetencetab såvel faglige som sociale
- Ved fælles hjælp at styrke barnets og den unges overgang

Principper	Uddybning af principperne
Følelsen af at høre til	<p>Dette indebærer oplevelsen af at have en naturlig plads i fællesskabet og at blive betragtet som én, der kan eller ved noget, der har betydning i den nye kontekst. Det forudsættes, at der tages afsæt i den enkeltes forudsætninger og behov.</p> <p>Det betyder, at vi har fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At børn og unge indgår deltagende i et fællesskab • At børn og unge oplever en grad af genkendelighed
Mestring	<p>Heri ligger oplevelsen af at have forudsætninger for at møde udfordringer og følelsen af at have tilpas kontrol over eget liv. Mestring er socialt forankret.</p> <p>Det betyder, at vi har fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At være nysgerrige på barnets og den unges intentioner og perspektiver • At læringsmiljøet er understøttende ved modtagelsen af barnet og den unge • At se barnet og den unge som medskaber ind i den nye kontekst • At børn og unge fortsætter med at lære på måder, som hidtil har været vellykkede for dem • At de voksne i den systematiske overlevering er særlig opmærksomme på, hvilke gode mestringsstrategier barnet med fordel kan støttes til at benytte i den nye kontekst
Tryghed i samarbejdet med forældrene	<p>Det betyder, at vi har fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • At etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde • At forældrene oplever, at de har den relevante information • Rettidig inddragelse
Fælles målrettet indsats hvor alle relevante aktører inddrages	<p>Heri ligger, at alle omkring barnet og den unge høres.</p> <p>Det betyder, at vi har fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tilrettelæggelse af overgangen herunder datainformeret overlevering • At der er et samarbejde på tværs af fag og institutioner, hvor der udvikles en fælles praksis med fælles begreber og metoder • At samarbejdet evalueres løbende af relevante aktører med henblik på læring og kvalificering

Hvem gør hvad og hvorfor²

1. Hjem/sundhedsplejersken – dagpleje/vuggestue
2. Dagpleje – Børnehave
3. Børnehave – skole
4. Udskoling – ungdomsuddannelse

1. Hjem/sundhedsplejersken – dagpleje/vuggestue

Hjul for børn ved overgang fra hjem/sundhedsplejersken til dagpleje/vuggestue

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere
<p>1. Sundhedsplejersken vejleder familien om opskrivning, når barnet er ca. 14 dage. Hvis barnets særlige behov har afgørende betydning for, hvilket dagtilbud, barnet skal indskrives i, giver sundhedsplejersken besked til dagplejepædagogen eller lederen af så tidligt som muligt. Dagplejepædagogen sikrer, at pladsanvisningen orienteres.</p> <p>Forældrene er altid velkommen til at kontakte pladsanvisningen ved spørgsmål.</p>	<p>For at få det bedst mulige match mellem barnets og forældrenes behov og dagtilbuddet.</p>	<p>Sundhedsplejersken eller småbørnsvejleder, hvis denne er i hjemmet. Disse kan formidle kontakt til dagtilbuddet.</p>
<p>2. Kommende dagtilbud kontakter forældrene telefonisk, mens vuggestuen sender et brev til forældrene og beder dem om at kontakte dem telefonisk</p>	<p>For at få en aftale om et opstartsmøde.</p>	<p>Kommende dagplejere og vuggestuer kontakter forældrene</p>
<p>3. Opstartsmøde med/forbesøg hos dagtilbud for forældre</p>	<p>For at etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde.</p> <p>For at forældrene oplever, at de og deres barn bliver set og hørt.</p> <p>For at planlægge hvordan opstarten konkret skal foregå herunder skabe genkendelighed for barnet fx gennem sange, bamser, bøger og billeder.</p> <p>For at få afklaret om der er behov for støtte til barnet.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbuddet inviterer til opstartsmødet/forbesøg. Dagsorden udarbejdes evt. i samarbejde med forældre og dagplejepædagog</p> <p>Deltagere: Forældrene, dagtilbuddet og ved børn i udsatte positioner deltager andre relevante fagpersoner fx sundhedsplejersken og småbørnsvejleder.</p>

² Overgange for børn/unge i specialtilbud fremgår af "Procedurer for visitation og revisitation af specialundervisning" samt "Notat om Mødestruktur mellem handicapteamet, specialtilbuddene og familier med et barn med handicap i Billund Kommune".

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere
<p>4. Daglige tilbagemeldinger fra dagtilbuddet til forældrene specielt i opstartsfasen</p>	<p>For at skabe tryghed og tillid hos forældrene.</p> <p>For at give mulighed for individuelle aftaler om barnets behov.</p> <p>Anerkendelse af at det kan være svært for forældrene at aflevere barnet</p>	<p>Det pædagogiske personale</p>
<p>5. Tilbud om en 3 måneders samtale mellem forældre og dagtilbud seneste 3 måneder efter opstart i dagtilbud</p>	<p>For at skabe tryghed og tillid hos forældrene og et godt samarbejde mellem forældre og dagtilbud.</p> <p>For at evaluere opstarten og justere individuelle aftaler ud fra barnets behov.</p> <p>For at sikre barnets fortsatte trivsel og udvikling.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbuddet indkalder til samtalen.</p> <p>Deltagere Forældrene, dagtilbuddet og ved børn i udsatte positioner deltager andre relevante fagpersoner fx sundhedsplejersken og småbørnsvejleder.</p>
<p>Løbende samtaler mellem forældre og dagtilbud og evt. andre relevante fagpersoner. Forældrene og dagtilbud har altid mulighed for at bede om en samtale</p>	<p>For at sikre en løbende dialog om barnets udvikling og trivsel.</p>	<p>Forældrene eller dagtilbuddet</p>

2. Dagpleje – Børnehave

Årshjul for børn ved overgang fra dagpleje til børnehave.

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere
<p>1. Dagplejeren besøger børnehaven kontinuerligt gennem barnets tid i dagplejen, hvis det er muligt geografisk</p>	<p>For at barnet oplever:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Genkendelighed • Tryghed <p>For at understøtte relationsdannelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Børnehaven får kendskab til barnet • Barnet får kendskab til institutionen. <p>For at børn, der er startet i børnehaven, møder deres tidligere dagplejer og børn, som barnet var sammen med i dagplejen.</p>	<p>Ansvarlig: Dagplejeren er ansvarlig for besøget, hvilket ligger i deres jobbeskrivelse.</p> <p>Dagtilbudslederen skal sikre, at dagplejerne føler sig velkomne.</p> <p>Sikre forventningsafstemning. Der følges via ½ årlige møder mellem dagplejepædagoger og dagtilbudslederen op på om besøgene afholdes.</p>
<p>2. Halv årlige møder mellem dagtilbudslederen og dagplejepædagogen</p>	<p>For at opnå gensidig information og gennemgang af hvilke børn, der starter i børnehaven.</p> <p>For at evaluere samarbejdet med henblik på læring og kvalificering.</p> <p>For at skabe mulighed for at aftale bl.a. fælles aktiviteter, metodeudvikling, møder og læse data på tværs af dagpleje/børnehave med fokus på kvalificering af læringsmiljøer herunder data vedr. motorik og sprog.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudslederen indkalder til møderne. Dagsordenen udarbejdes i fællesskab mellem dagtilbudslederen og dagplejepædagogen.</p> <p>Deltagere: Dagtilbudslederen og dagplejepædagogen.</p> <p>Hvis det vurderes relevant, kan sundhedsplejersken i distriktet også deltage.</p>
<p>3. Der udarbejdes dialogprofil med overleveringsnoter: "På vej i børnehave", når barnet er 2,8 – 2,10 år</p>	<p>For at skabe et fundament for en datainformeret overlevering.</p> <p>For at kunne møde barnet som det er og bygge videre på barnets mestingsstrategier. Rettidig inddragelse.</p>	<p>Dagplejepædagogerne tager initiativ til, at der udarbejdes dialogprofiler.</p> <p>De udarbejdes i et samarbejde mellem dagplejer, dagplejepædagog og forældre.</p>

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere
<p>4. Der afholdes et dialogprofil-møde mellem dagplejer og forældre og ved behov dagplejepædagogen, hvor dialogprofilen gennemgås. Herunder fokuspunkter både barnets udfordringer og mestringsstrategier – hvad kan barnet og hvad er det glad for</p> <p>Børnehaven skal trække data i Hjernen og Hjertet og tage afsæt i det, når barnet kommer i børnehaven. Andet relevant data kan også anvendes.</p>	<p>For at skabe et fundament for en datainformeret overlevering.</p> <p>For at opnå opmærksomhed på fokusområder.</p> <p>For at skabe tryghed for både barnet og forældrene.</p> <p>For at styrke forældrekompetencerne.</p> <p>For at afstemme forventninger gennem udveksling af perspektiver.</p> <p>For at afstemme billedet af barnet i forskellige kontekster.</p> <p>For at medvirke til at etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde ved, at forældrene har mulighed for at komme med deres bidrag.</p>	<p>Ansvarlig: Dagplejepædagogen indkalder i samarbejde med dagplejeren til dialogprofilmødet.</p> <p>Deltagere: Dagplejer og forældrene og ved behov dagplejepædagogen.</p>
<p>5. Information om forbesøg</p>	<p>Se punkt 6</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudslederen sender et brev til forældrene.</p>
<p>6. Forældre og børn på forbesøg i børnehaven</p>	<p>For at medvirke til at etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde.</p> <p>For at forældrene oplever, at de har den relevante information.</p> <p>For at aftale hvordan forældrene deltager ved barnets opstart i børnehaven.</p> <p>Som en del af en systematisk overlevering hvor de er opmærksomme på, hvilke gode mestringsstrategier barnet med fordel kan støttes til at benytte i den nye kontekst.</p> <p>For at sikre rettidig inddragelse.</p>	<p>Ansvarlig: Forældrene tager initiativ til at besøge børnehaven sammen med deres barn.</p> <p>Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at der udarbejdes en fælles kommunal skabelon/spørgeguide for, hvad der skal spørges ind til ved opstarten bl.a. med afsæt i spindet i Hjernen og Hjertet. Skabelonen udarbejdes i samarbejde med bestyrelserne.</p> <p>Dagtilbudslederen er ansvarlig for at skabelonen anvendes.</p> <p>Deltagere: Forældrene og relevant pædagogisk personale i børnehaven.</p>

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere
<p>7. Et obligatorisk overleveringsmøde med forældre og børnehaven ved børn, hvor PPS er involveret. Mødet kan afholdes ved øvrige børn i udsatte positioner</p>	<p>For at medvirke til at etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde.</p> <p>For at forældrene oplever, at de har den relevante information.</p> <p>For at aftale hvordan forældrene deltager ved barnets opstart i børnehaven.</p> <p>Som en del af en systematisk overlevering hvor de er opmærksomme på, hvilke gode mestringsstrategier barnet med fordel kan støttes til at benytte i den nye kontekst.</p> <p>For at sikre rettidig inddragelse.</p> <p>For ved børn i udsatte positioner at få afklaret om dagplejeren er med en dag i forbindelse med overgang til børnehaven.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudslederen indkalder til overleveringsmødet efter besked fra dagplejepædagogen og udsender en dagsorden til forældrene forud for mødet.</p> <p>Dagtilbudslederen er ansvarlig for, at der udarbejdes en fælles kommunal skabelon/spørgeguide for, hvad der skal spørges ind til ved opstarten bl.a. med afsæt i spindet i Hjernten og Hjertet. Skabelonen udarbejdes i samarbejde med bestyrelserne.</p> <p>Dagtilbudslederen er ansvarlig for at skabelonen anvendes.</p> <p>Deltagere: Forældrene, relevant pædagogisk personale i børnehaven og andre relevante fagpersoner fx dagplejepædagogen, specialpædagogisk vejleder, småbørnsvejleder, sundhedsplejerske.</p>
<p>8. Opfølgingsmøde med forældrene indenfor det første halve år</p>	<p>For at evaluere med henblik på læring og kvalificering.</p> <p>For at medvirke til at etablere et tillidsfuldt og respektfuldt samarbejde.</p> <p>For at forældrene oplever, at de har den relevante information.</p> <p>For at sikre fortsat opmærksomhed på, hvilke gode mestringsstrategier barnet med fordel kan støttes til at benytte i den nye kontekst.</p> <p>For at sikre rettidig inddragelse.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudslederen sikrer indkaldelse til opfølgingsmødet.</p> <p>Deltagere: Kontaktpædagog. Daglig leder af børnehaven deltager, når det er relevant.</p> <p>Daglejerpædagogen og specialpædagogisk vejleder kan deltage, når det er relevant fx ved børn i udsatte positioner.</p> <p>Tosprogsvejleder kan deltage ved behov.</p>

3. Børnehave – Skole³

Overgangene er i *bilag 1* illustreret i årshjul på hhv. individ- og gruppeniveau.

Individniveau:

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere	Hvornår
<p>1. En forældresamtale med afsæt i data med overgangsnoter fra "Hjernen og Hjertet", Rambøll IT system. Andet relevant data kan også anvendes.</p>	<p>For sammen at vurdere om der skal sættes mål for overgangen til skolen.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudsledelsen sikrer indkaldelse</p> <p>Deltagere: Dagtilbuddet og forældrene.</p>	<p>Typisk november i året før overgangen til skole.</p>
<p>2. Et overleveringsmøde er obligatorisk ved børn, hvor PPS er involveret. Mødet kan afholdes ved øvrige børn i udsatte positioner</p>	<p>For at skabe tryghed i samarbejdet med forældrene og for, at de voksne er særlig opmærksomme på, hvilke gode mestringsstrategier barnet kan støttes til at benytte i den nye kontekst.</p> <p>For at tilrettelægge overgangen herunder følge barnets spor og datainformeret overlevering.</p>	<p>Ansvarlig: Institutionslederen på den institution, hvor barnet går, har ansvaret for mødeindkaldelse og sikrer at informationer om barnet anvendes.</p> <p>Deltagere: Forældrene, dagtilbuddet, børnehaveklasseleder, SFO personale og afdelingsleder fra modtagende skole, specialpædagogisk vejleder (ved visiteret støtteforløb) og hvis relevant tale-høre konsulenten og fysioterapeuten samt evt. skolens pædagogisk psykologiske vejleder.</p> <p>Skoleledelsen har (evt. i samarbejde med dagtilbuddet og forældre) ansvaret for dagsordenen.</p> <p>Husk at aftale, hvordan den specialpædagogiske vejleder overleverer de pædagogiske anbefalinger i overgangen til skole.</p>	<p>Typisk februar/marts</p>

³ Lynghedeskolen, Afdeling Stenderup har rullende skolestart, hvilket betyder, at aktiviteterne foregår på andre tidspunkter.

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere	Hvornår
		På mødet fastsættes også dato for opfølgningsmøde.	
3. Indskolingsamtale ved sundhedsplejersken	Indgår som en del af evalueringen af skolestarten.	Sundhedsplejersken sikrer, at barn og forældre får mulighed for en undersøgelse og samtale.	November - marts
4. Et opfølgningsmøde for de børn, hvor der har været afholdt et overleveringsmøde og skoleledelsen vurderer, at det fortsat er relevant	<p>Opfølgning og evaluering af overgangen for det enkelte barn med henblik på læring og kvalificering.</p> <p>For at sikre at der fortsat er opmærksom på barnets gode mestringsstrategier og rettidig inddragelse.</p>	<p>Ansvarlig: Skoleledelsen sikrer indkaldelse</p> <p>Deltagere: Forældrene, dagtilbuddet, børnehaveklasseleder, SFO personale og afdelingsleder fra modtagende skole, specialpædagogisk vejleder (ved visiteret støtteforløb) og evt. skolens pædagogisk psykologiske vejleder.</p>	Typisk august/september

Gruppeniveau

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere	Hvornår
<p>1. Fællesmøde for distrikterne med oplæg om temaer i forbindelse med overgange og efterfølgende arbejde i distrikterne med planlægning af overgangen</p>	<p>For at skabe en fælles målrettet og fokuseret indsats på tværs af overgangene mellem dagtilbud og skoler i de forskellige distrikter bl.a. gennem et fælles tema.</p> <p>For at skabe rum til fælles planlægning i distriktet af den kommende overgang, også for børn i udsatte positioner.</p> <p>Hvis det ikke allerede er afklaret, aftales hvornår og hvordan pædagoger fra børnehaven, skolepædagoger og børnehaveklasseledere skal være med i skolen i perioden fra april til 1. august.</p>	<p>Ansvarlig: Børne- og Ungeforvaltningen indkalder til fællesmødet.</p> <p>Deltagere: Dagtilbudsledere, relevante pædagoger fra børnehaver, skolepædagoger, indskolings- og SFO ledere, specialpædagogiske vejledere og pædagogisk psykologiske rådgivere tilknyttet dagtilbud og skoler.</p>	<p>Typisk september/oktober</p>
<p>2. Fælles forældremøde eller åbent hus for børn i distriktet – forud for skoleindskrivning</p>	<p>For at forældrene på et oplyst grundlag kan træffe beslutning om deres barns skolestart og for at skabe sammenhæng i overgangen.</p>	<p>Ansvarlig: Skoleledelsen sikrer indkaldelse</p> <p>Deltagere: Dagtilbuds- og skoleledelse og/eller pædagogiske medarbejdere fra dagtilbud og skole</p>	<p>Typisk november i året før overgangen til skole.</p>
<p>3. Overlevering af gruppehandleplan</p>	<p>For at have fokus på tilrettelæggelsen af overgangen herunder datainformet overlevering og rettidig inddragelse.</p>	<p>Ansvarlig: Dagtilbudslederen sikrer indkaldelse.</p> <p>Deltagere: Dagtilbudsledere, relevante pædagoger fra børnehaver, skolepædagoger, indskolings- og SFO ledere. Når PPS har medvirket ved udarbejdelse af gruppehandleplanen i dagtilbudet, deltager specialpædagogiske vejledere og pædagogisk psykologiske rådgivere tilknyttet dagtilbud og skoler.</p>	<p>Typisk februar</p>

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere	Hvornår
4. Skolen besøger børnehaven	For at opleve børnene i deres vante rammer.	Ansvarlig: Skoleledelsen har ansvaret for at besøgene finder sted. Deltagere: Skolepædagoger og børnehaveklasseledere, børn og pædagogisk personale i børnehaven.	Februar/marts
5. Pædagoger fra børnehaven og børnene besøger skolen	For at skabe relationer og genkendelighed.	Ansvarlig: Dagtilbudsledelsen sikrer, at besøgene finder sted. Deltagere: Børn, pædagoger fra børnehaven, skolepædagoger og børnehaveklasseledere.	Februar/marts
6. Læringsmiljøet indrettes, så børnene oplever genkendelighed	For at børnene føler, at de hører til og oplever en grad af genkendelighed bl.a. gennem barnets minder, børneproduktioner og lignende.	Ansvarlig: Dagtilbudsledelsen har ansvaret for, at det pædagogiske personale i børnehaven og forældrene minder mv. fra barnets liv og at de inddrages i hverdagen.	Marts
7. Data fra Hjernen & Hjertet med overgangsnoter bliver tilgængelig	Skolen skal anvende dataene, når barnet kommer i skole som et element i at skabe datainformerede overgange	Ansvarlig: Dataene frigives af Rambøll.	April
8. Skolen besøger børnehaven	For at genbesøge børnehaven	Ansvarlig: Skoleledelsen har ansvaret for at besøgene finder sted. Deltagere: Skolepædagoger og børnehaveklasseledere, børn og pædagogisk personale i børnehaven.	Indenfor det første halve år min. en gang

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig og deltagere	Hvornår
9. Evalueringsmøde	For at følge op på og evaluere overgangene.	Ansvarlig: Modtagende skole har ansvaret for evalueringsmødet. Deltagere: Skole- og indskolingsleder samt dagtilbudsleder.	August
Inddragelse af forældrebestyrelsen i børnehavens arbejde med at skabe gode overgange fra børnehave til skole	For at kvalificere overgangene. For at styrke det tillidsfulde og respektfulde samarbejde med forældrene.	Ansvarlig: Dagtilbudslederen. Deltagere: Dagtilbudsledelsen og forældrebestyrelsen.	Løbende

4. Udskoling – 10. klasse og ungdomsuddannelser

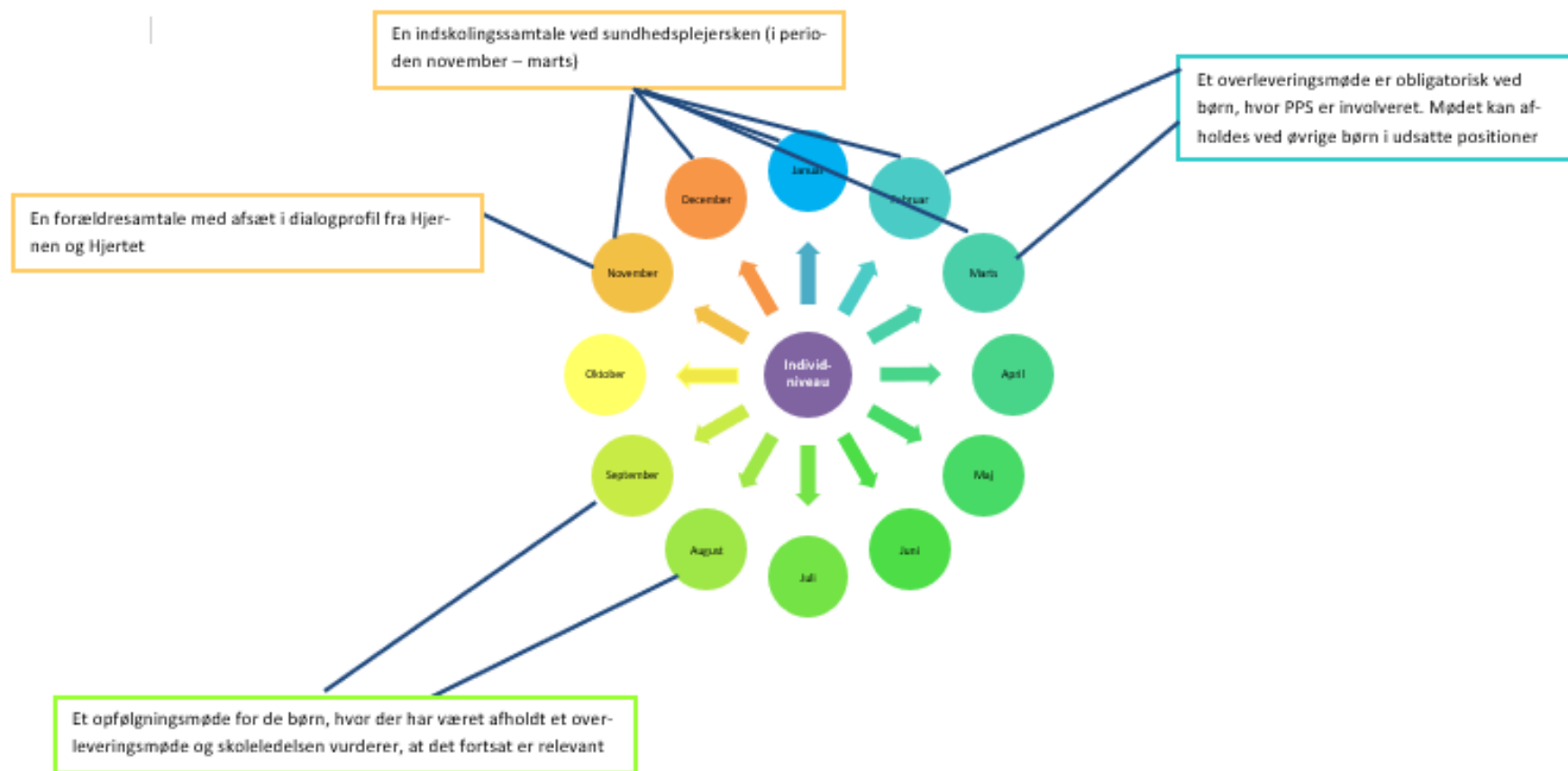
Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig
<p>1. Fokus på elevernes styrker og robusthed, de enkelte unge og deres sociale og faglige trivsel. Dette kan i folkeskolen bl.a. ske ved, at alle elever gennemgår målrettede forløb ved Billund Kommunes Ungdomsskole (SSP) og Ungeafdelingen (UU) og folkeskolernes trivselsvejledere og gennem et konkret samarbejde med ungdomsuddannelser ud fra den unges muligheder og behov</p>	<p>For at understøtte at eleverne lærer på måder, som hidtil har været vellykkede for dem og klare sig godt i overgangen og udfordres i forhold til fremtidig læring.</p> <p>Deres mestringssevne skal støttes og udfordres.</p> <p>De unge skal klædes på i forhold til hverdagen på en ungdomsuddannelse.</p> <p>For at styrke deres mulighed for at træffe et velinformeret uddannelsesvalg.</p>	<p>Folkeskoleledelsen er ansvarlig for forløb for eleverne i folkeskolen.</p> <p>Folkeskolernes ledelse og Ungeafdelingens ledelse kan tage initiativ til forløb sammen med ungdomsuddannelserne.</p>
<p>2. Styrke elevernes ansvarlighed og evne til at styre deres tid.</p>	<p>For at gøre eleverne klar til at tage ansvar og strukturere deres hverdag med gode studievaner, så de opnår balance i livet.</p>	<p>Skolernes ledelse har ansvaret.</p>
<p>3. Opmærksom på at lærerrollen både indeholder vejledning og undervisning⁴</p>	<p>For at gøre eleverne klar til i højere grad at arbejde selvstændigt enten individuelt eller i grupper og støtte dem i deres mestringsstrategier.</p>	<p>Skolernes ledelse har ansvaret.</p>
<p>4. Differentiere undervisningen i udskoling i forhold til, hvad eleverne skal efter udskoling.</p>	<p>For at styrke følelsen af mestring i undervisningen og ved overgangen, så eleven forberedes til tiden efter folkeskolen.</p>	<p>Folkeskolernes ledelse har ansvaret.</p>

⁴ Elever der har et stort behov for guidning vil fortsat få det.

Hvad	Hvorfor	Hvem er ansvarlig
5. Eleverne får viden om de forskellige ungdomsuddannelser og mærker stemningen på uddannelsesstederne f.eks. gennem brobygning/introkurser, Skills dage, Sciencedag, infoaftener for elever og deres forældre, åbent hus arrangementer og lignende	For at hjælpe eleverne i deres afklaring af hvilken ungdomsuddannelse, der er den rette for dem. For at motivere eleverne til at tage en ungdomsuddannelse i Grindsted	Campus Grindsted og UU
6. Fælles forum for faglærere på tværs af uddannelser (forudsætter ressourcer)	For at udvikle en fælles praksis med fælles begreber og metoder, så eleverne oplever en grad af genkendelighed	Skal besluttes i et samarbejde mellem Campus Grindsted og områdechef for skolerne samt folkeskolerens ledelse.
7. Overleveringssamtaler mellem afgivende skole, modtagende ungdomsuddannelse og eleven ved unge i udsatte positioner herunder unge der ikke er uddannelsesparate og herunder datainformeret overlevering. Dvs. ikke overleveringssamtaler for alle elever.	For at have forudsætningerne for en rettidig indsats, så eleven får den bedst mulige start på sin ungdomsuddannelse	UU i samarbejde med afgivne skole.
8. Forventningsafstemning i forhold til forælderroller. De unge har behov for støtte i forbindelse med overgangen – forandringen.	For at eleverne ikke føler sig alene i overgangen	Et samarbejde mellem afgivende og modtagende institution.
9. Opfølgningssamtaler med eleverne efter overgangen til en ungdomsuddannelse, hvor oplevelsen af overgange evalueres. Samtalerne afholdes af gennemførselsvejlederne på ungdomsuddannelserne	For at lære af elevernes oplevelse af overgangen og for at kunne støtte dem i deres mestringsstrategier	Ledelsen på ungdomsuddannelserne er ansvarlig.
10. Generel evaluering af overgange	Kvalificering af overgangen.	Inddragelse af eleverne ved evalueringen.

Bilag 1: Årshjul Børnehave – Skole

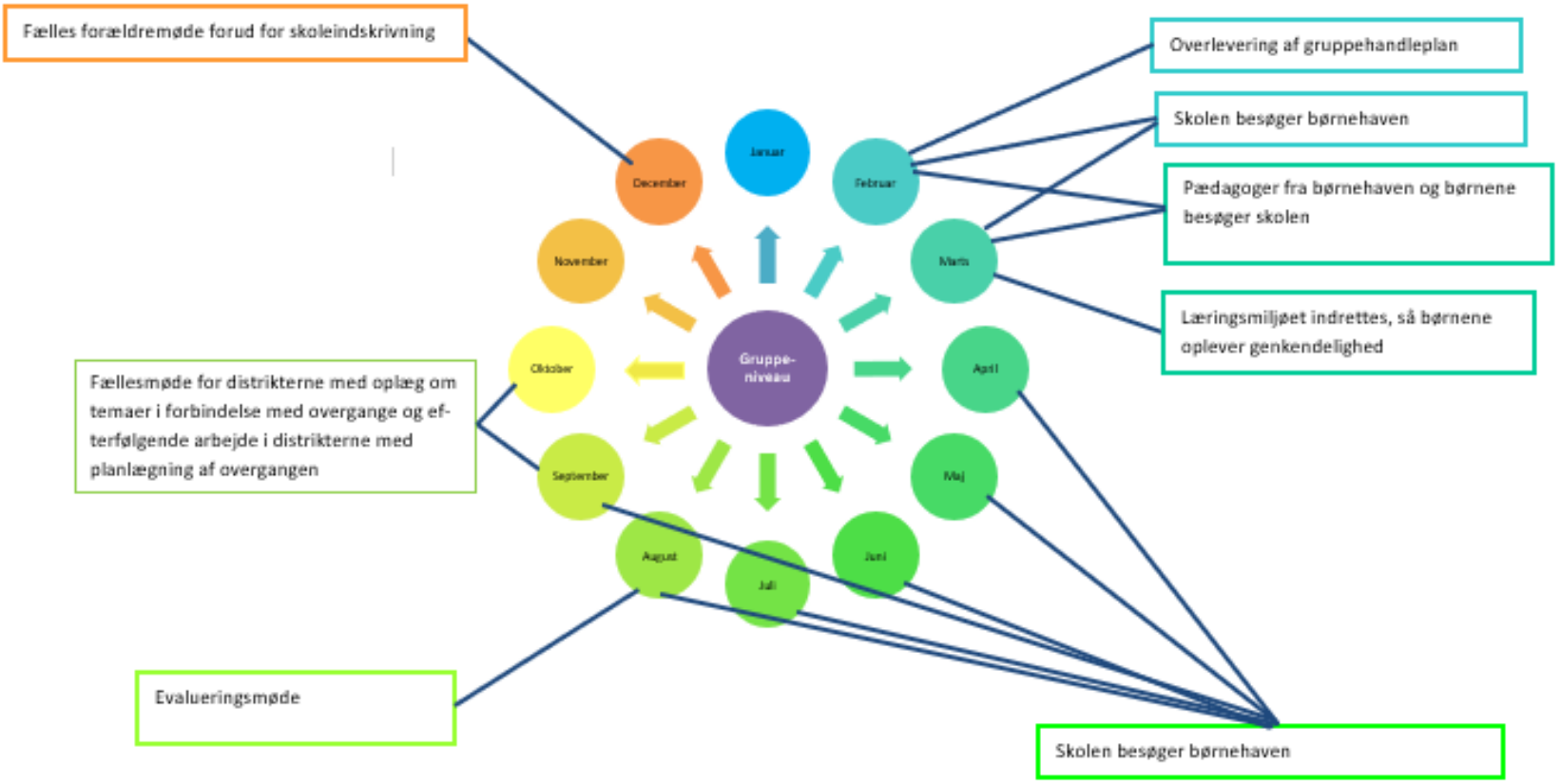
Overgang fra børnehave til skole - individniveau

Note: Pilene ved en indskolingssamtale ved sundhedsplejersken illustrerer, at det er et besøg fra november til marts

Overgang fra børnehave til skole - gruppeniveau

Løbende:
Forældrebestyrelsen inddrages i børnehavens arbejde med at skabe gode overgange fra børnehave til skole.

Note: Pilene ved skole besøg i børnehave illustrer, at der er min. et besøg indenfor det første halve år, dvs. fra april til september

Bilag 2: Strategiske mål for overgange fra dagtilbudspolitikken

Strategiske mål for overgange

I Billund Kommune er det værdifuldt, at ethvert barn og forældre ved en overgang føler sig ventet, velkommen og mødt på dets styrker og udfordringer.

- Alle voksne i barnets liv har ansvar for at skabe gode overgange, der er kendetegnet ved trykthed og genkendelighed.
- Vi sætter barnet og familien i centrum og inddrager barnets perspektiver og ressourcer, for at barnet, børnegruppen og familien får en positiv oplevelse af overgange.
- Vi har særligt fokus på børn i udsatte positioner.
- Vi sikrer, at der er en tydelig forventningsafstemning mellem barn, forældre og samarbejdende institutioner og parter, hvor alles viden og perspektiver inddrages.
- Vi har professionelle relationer og et forpligtende samarbejde mellem institutioner og parter med henblik på at få viden om hinandens arbejdsfelt og faglig vidensdeling.
- Vi samarbejder forpligtende og systematisk ved overgange, så børnene oplever sammenhæng mellem institutioner. Vi sikrer, at nyttig information om barnet er tilgængelig i overgangssituationer.
- Vi benytter allerede etablerede børnefællesskaber som strategi ved overgange og vi har fokus på at skabe rammerne for nye børne- og forældre-fællesskaber.

Overgange:

- Fra hjemmet til dagtilbud
- Fra Dagtilbud til skole

Forudsætninger:

- Forpligtende samarbejde mellem professionelle og forældre
- Det er klart og tydeligt, hvad der kan gøres for at sikre barnets tarv

Fra forskning ved vi:

- En vellykket overgang er kendetegnet ved et tværfagligt samarbejde mellem institutioner samt et samarbejde mellem institutioner og forældre i form af samarbejdsaktiviteter om at skabe kontinuitet og sammenhæng, så børnene kan genkende sig selv over tid og sted både før og efter institutionsstart, og så de kan få en oplevelse af tilpashed, trykthed og rosthed. (Broström)
- Børnene mestrer og orienterer sig i overgangen ved hjælp af og sammen med hinanden. Børnene inddrager og orienterer sig derfor i det nye i overgangen via de allerede etablerede børnefællesskaber. (Højholt)

14

Bilag 3: Strategiske mål for overgange fra skolepolitikken

Strategiske mål for overgange

I Billund Kommune er det værdifuldt, at ethvert barn og forældre ved en overgang føler sig ventet, velkommen og mødt på dets styrker og udfordringer.

- Alle voksne i barnets og familiens liv har ansvar for at skabe gode overgange.
- Vi sætter barnet og familien i centrum og inddrager barnets perspektiv for, at barnet får en positiv oplevelse af overgange.
- Vi benytter allerede etablerede børnefællesskaber som strategi ved overgange.
- Vi sikrer, at der er en tydelig forventningsafstemning mellem barn, forældre og samarbejdende institutioner og parter.
- Vi har professionelle relationer og et forpligtende samarbejde mellem institutioner og parter med henblik på at få viden om hinandens arbejdsfelt og faglig vidensdeling.
- Vi samarbejder forpligtende og systematisk ved overgange, så børnene oplever sammenhæng mellem institutioner. Vi sikrer, at nyttig information om barnet er tilgængelig i overgangssituationer.

Overgange:

- Dagtilbud – skole
- Fra fase til fase (interne overgange i skolen)
- 9. klasse – 10. klasse
- Overbygning – ungdomsuddannelser
- Fra andre kommuner/skoler/ institutioner

Forudsætninger:

- Forpligtende samarbejde mellem professionelle, elever og forældre
- At det er klart og tydeligt, hvad der er muligt for at sikre, det der er bedst for barnet – barnets tarv.

Fra forskning ved vi:

- En vellykket overgang er kendetegnet ved et tværfagligt samarbejde mellem institutioner samt et samarbejde mellem institutioner og forældre i form af samarbejdsaktiviteter om at skabe kontinuitet og sammenhæng, så børnene kan genkende sig selv over tid og sted både før og efter institutionsstart, og så de kan få en oplevelse af tilpasshed, trykthed og robsthed. (Brostrøm)
- Børnene mestrer og orienterer sig i overgangen ved hjælp af og sammen med hinanden. Børnene indgår og orienterer sig derfor i det nye i overgangen via de allerede etablerede børnefællesskaber. (Højholt)

14

Bilag 4: Fælles børnesyn for børn og ungeområdet

Fælles børnesyn¹:

- Børn er unikke og har forskellige potentialer for udvikling og læring
- Børn er sociale, nysgerrige og legende

Det betyder, at vi i Billund Kommune ønsker, at...

- » Børn oplever helhed og sammenhæng i deres liv og at der er fokus på overgange.
- » Børn oplever gensidig respekt og gode relationer til børn og voksne i store og små fællesskaber.
- » Børn oplever attraktive mentale, fysiske og æstetiske læringsmiljøer.
- » Børn oplever, at der er ambitiøse og tilpassede forventninger til dem.
- » Børn oplever mulighed for at være undersøgende, eksperimenterende og medskabende.
- » Børn oplever mulighed for at udvikle forståelse for demokrati ved at blive hørt, inddraget og være medbestemmende.

*¹Børnesynet omfatter børn og unge.
I børnesynet anvendes begrebet børn.*

Bilag 5: Overordnede principper for arbejdet med kerneopgaven på børne-, unge- og kulturområdet

